

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Maurittii Gudeni Historia Erfurtensis Ab Vrbe Condita Ad Reductam

Gudenus, Johann Moritz von

Erfurti, 1675

XVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11903

jura Electoris invertant, & ipsam Civitatem novis motibus immiscebunt. Dignaretur Cæsar declarare, Senatum & pertinaces in minitatum sæpius multam incidisse, non ex ærario Urbis, ne simul innocentes puniantur, sed ex morosorum bonis extorquendam. Paritionem arctiori mandato sub privilegiorum & libertatum periculo imperare, Baroni Schmidburgio executionem committere, ut obedientiam exigat, Civitatem quieti restituat, turbarum Duces Consulem & Syndicum carceribus coercere, in eorum delicta inquiret, innocentes tueatur, restitutos in Curiam introducat, ac super his omnibus suæ Majestati referat.

Senatus † ob hæc metu percussus, quod intelligeret sibi novam legationem intendi, quæ valentibus remediis negatam Imperatori obedientiam extorqueret, Cæsari coloribus pristinis morositatem adumbrat, Saxones de protectione monet, vellent apud Cæsarem pro Urbe intervenire. Isti querelis persuasi Cæsari supplicat: † nolit Civitatem sumtuosis commissionibus ulterius gravare, aperiret processum ad deducenda gravamina, non de pace publica, neque executione ejus agi, quod ita in plano decurratur. De sensu Decreti in puncto precum, de justitia receptionis controversi, an contra veterem observantiam præsertim ab hominibus gratiæ & metui obnoxiiis promitti potuerint. Obesse

U

liber-

XVII.

*Molimina
Senatus ad-
versus Mo-
guntinos.*

*Saxones
gravamina
Cæsari pro-
ponunt.*

Legatio Sa-
xonica ad
Moguntinū

Propositio.

libertati publicæ, jura Saxonum infringere, quod sub auctoritate Cæsarei nominis Electori Moguntino omnia in Urbe liceant. Advertit Cæsar Erfurtenses sty- lum traxisse: rem multiplici modo decisam, ex Imperii legibus judicatam disputari novâ lite haud debere respondit. His cum nihil efficeretur placuit legatione Electorem tentare. † Missi à Ducibus Francofurtum, postea Moguntiam, qui his omnino verbis (a) negotium exposuere: † Quoniam civitatis is esset situs, ea ab antiquo potentia, et denique genius, ut adversantibus sibi Principibus (Moguntinum & Saxonicos intelligunt) aut civitate utrisque sese opponente, faciliè jura omnium multis incommodis affligi, imò in perpetuis suspicionibus ea intervenire possint, ut neutri præstetur, quod debeat, aut urbs in tertii alicujus potestatem cadat; Ea propter consultissimum esse, ut, utrimque examinata, quæ liquido alterutri parti competant jura, utriusque communi consilio stabiliantur, & conserventur: statusque urbis subducta factionum materie, & dempto adminiculo, quod à similitate Principum sibi sumit, eum in modum formetur, in quo perpetuò quiescere, libertate ecclesiastica & politica frui, utrisque debita præstare, aut si id detrectet, facili negotio compesci possit. Hac ratione Archiepiscopatus jus suum in urbe hac, ut in dissidat, & Saxonis provinciis circumdatâ, accedente ipsorum provincie Principum voluntate & potentia è proximo, nunquam esse periclitaturum, suspicionum fomitem extinguere: felicitatem urbis, quæ non ipsis tantum civibus, sed & Principibus utrimque sui emolumentum

(a) Vide Scriptum cui titulus: *Iustitia protecl. Saxon. in Civit. Erfurt. §. 60.*

in causa cordi esse deberet, consuli: & præcipue belli
 tempore caveri, ne specie obsequii alterutri parti præ-
 standi rem utriusque in casum daret: aut jure illo armo-
 rum & præsidii à longo tempore suis auspiciis exercitio
 abutens, in aliorum perveniret potestatem, unde fieri
 facillimè posset, factumque jam antea esset, ut neuter
 Principum æquum ab illis impetraret. Eapropter
 convenientissimum esse, ut Archiepiscoporum liquida
 & certa jura agnoscant Saxonie Principes: vicissim
 Principum jura æquo animo admittant Archiepiscopi,
 utrimque verò civitati relinquunt, quæ à tot sæculis
 certa atque immota possederit. Si quæ porro sint, de
 quibus controversia intercedat, vel vocabula mera esse,
 de quibus temperare sibi pacis causa omnes possint, vel
 si rem atque utilitatem contineant, mutuâ operâ amice
 componi debere, eam offerre Saxonie Principes Archi-
 Episcopo, eandemque ab illo expectare. At quoniam
 facilis esset ad discordias reditus, positis utrimque li-
 mitibus, intra quos consisti deberet, pacto singulari
 porro caveri posse, quomodo super extensione, inter-
 pretatione, & executione istiusmodi jurium definito-
 rum oborta lites, sine convulsione pacis & concordie
 componi queant. Teneri quidem Saxonie Principes
 ex pactis protectoris ad tutelam civitati præstandam,
 etiam contra ipsam Archiepiscopum, at ne unquam
 hac defensione opus sit, jam ultrò profiteri Principes
 constitutis & definitis Archiepiscopi juribus, civitati esse
 invadenti nullam à se patrocinium expectandum esse,
 quin imo promissuros ipsis potius Archiepiscopis auxiliū
 ad conservanda, quæ ipsis competerent, neque spernen-
 dum esse hoc officium, quod aliàs ad urbem intra alieni
 territorii fines conclusam vires Electoris invitæ Prin-
 cipibus applicari non possint sine aperto tumultu.

*saræ Majestatis auctoritate jam sæpius usum, multaq[ue]
 impetrasse, de quibus meritò querantur civitas & Prin-
 cipes, at tanto sumtu atque labore ita tamen non com-
 posuisse res suas, quin motibus publicis existentibus in
 discrimen venire possint. Compertum esse recentibus
 exemplis, quam nil firmum in favore vulgi, aut homi-
 num è plebe ad sùmas fùctiones evectorũ collocari debeat.
 Quanto rectius facturum, sicum Principibus optimis,
 & nil nisi justa & æqua postulantibus, imò in ejus gra-
 tiam plura, quàm unquam Majores fecissent, admissi-
 ris, pacem perpetuò colat, urbiq[ue] tandem misero
 modo vexatæ quietem concedat, ex qua utiq[ue] nulla
 utilitas sperari possit. si per continuas factiones, & per-
 secutiones, sumtusq[ue] legationum, tandem viris opi-
 busq[ue] exhauriretur. Posthæc Legati, etiam
 bello aliis locis, aliisque de causis oriente
 in hac provincia pacis & concordiaẽ tute-
 lam spondent, & si novæ nascerentur si-
 multates, sive inter Electorem & Urbem,
 sive inter illum & Principes, amica inter-
 ventione sopirentur, aut si conveniri non
 posset, certis arbitris ex Principum Imperii
 ordine lis submitteretur, facili & honesto
 modo salvis legibus & conditionibus jam
 semel positis, decidenda. † Ægrè hæc au-
 scultarunt Moguntini, quibus sub amicitiaẽ
 obtentu, sub velamine pacis omnem Ele-
 ctoris superioritatem, mandata Cæsareæ,
 Decreta exponi, prætendi alienæ Urbis do-
 minatum, abstrahi ab obsequiis subditos,
 & Ducum subjici arbitrio suspicabantur.
 Cùm autem integrum non esset Electori,
 vel Saxones, vel quempiam in partem re-
 gimi-*

*Ingrata
 Moguntinis*

giminis admittere, brevi responso Legati dimissi sunt. † Nihil detractum iri juribus Saxonum, si quæ haberent, salva ea, liberos urbis ritus futururos. *Moguntinorum re- sponsum.* Cæterum, ut Duces quacunque via ad rerum urbanarum curam admitterentur, nullo modo fieri posse.

Quæ cum omnia minus feliciter ex votis Erturtenſium succederent, nec tamen obſequi juffis imperantium animus eſſet, de impunitate circumſpexere factionum hæcenus Ductores. Duo videbantur, quibus obtegere moroſitatem poſſent. † Alterum, ſi ferocienti jam odiis Moguntinis plebi habenas laxarent, in cujus licentiam poſtea, & impotentem impetum ſuas culpas conjicerent. Præterea ſi ſpecie boni publici plures in ſocietatem ſceleris traherent, ac aperto fœdere conjuratio firmaretur, ut ſic vel multitudine delinquentium impunes, aut conjuratorum viribus ſuperiores eſſent. Utrumque ſiniſtrè ceſſit, & conſultoribus peſſimè; quippe auctoritas magiſtratum perdidit, quod licentiæ vulgi additum eſt: Statim multitudo licentiùs agere, ſenatum deſpicere, implere curiam, bonos, malosque, ipſos etiam conſultores fugare, & ea dira moliri, quæ vix ulla ſeditionum ætas vidit. † Fœdus (a) ſub titulo pacti concordiæ iſtum, cum nihil magis quàm tumultus ſpectaret, aut certè repudiandi juffa Cæſaris audaciam. Conſule & Syndico negotium urgente

U 3 has

(a) Impreſſus eſt ſub titulo Einigkeits Neceß.

XVIII.

Factioni plebem excitant.

Fœdere ſeditione ſtabiliunt.